

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽEMĖS ŪKIO, MAISTO ŪKIO IR KAIMO PLĖTROS ĮSTATYMO NR. IX-987
9 STRAIPSNIO IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

2021 m. gruodžio 2 d. buvo patvirtintas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013. Šio reglamento 154 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, panaikinamas nuo 2023 m. sausio 1 d.

Žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo Nr. IX-987 (toliau – Įstatymas) 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto c papunktyje yra nuoroda į naikinamą reglamentą ((ES) Nr. 1305/2013), kuris taps nebeaktualus. Tačiau pažymėtina, kad Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto c papunktyje nurodyta žemės ūkio rizikos valdymo fondų kūrimo sąlyga bus aktuali ir reglamento (ES) 2021/2115 įgyvendinimo laikotarpiu.

Įstatymo 9 straipsnio 5 dalyje yra reglamentuotos paramos teikimo sąlygos, susijusios su žemės ūkio veiklos subjekto pajamų sumažėjimu, kurios reglamente (ES) 2021/2115 mažinamos nuo 30 (šis dydis buvo nustatytas naikinamame reglamente) iki 20 proc., todėl tikslinga pakeisti minėtas Įstatymo nuostatas. Pažymėtina, kad reglamento (ES) 2020/2220, kuriuo iš dalies buvo pakeistas reglamentas (ES) Nr.1305/2013, 7 straipsnio 6 punkte taip pat suteikta galimybė valstybėms narėms nuspręsti sumažinti 30 procentinę dalį, tačiau ne mažiau kaip iki 20 proc.

Šio įstatymo projekto tikslas – pakeisti Įstatymo 9 straipsnį, išbraukiant nuorodą į naikinamą reglamentą (ES) Nr.1305/2013, nustatyti reglamento (ES) 2020/2220 7 straipsnio 6 punkte ir reglamento (ES) 2021/2115 76 straipsnio 5 dalyje numatytą taikomą pajamų netekimo dydį (20 proc.) bei papildyti Įstatymo priedą reglamentu (ES) 2021/2115.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projekto rengimą inicijavo Žemės ūkio ministerija. Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos Strateginio planavimo departamento (direktorė Virginija Žoštautienė, tel. 239 8421, el. p. virginija.zostautiene@zum.lt) Strateginio planavimo skyriaus (vedėjas Edvardas Makšeckas, tel. 239 1083, el. p. edvardas.makseckas@zum.lt.) vyriausioji specialistė Rimantė Juodenienė, tel. 8 680 44 349, el. p. rimante.juodeniene@zum.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti klausimai

Šiuo metu galiojančio Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto c papunktyje yra nuoroda į naikinamą reglamentą (ES) Nr. 1305/2013, taip pat 5 dalyje yra reglamentuota, kad parama žemės ūkio rizikos valdymo fondo nariui, žemės ūkio veiklos subjektui iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, Europos Sąjungos fondų lėšų skiriama tik tuo atveju, kai pajamų sumažėjimas viršija 30 procentų (reglamentas (ES) 2020/2220 leidžia nustatyti ne mažiau kaip 20 proc., o reglamentas (ES) 2021/2115 nustato 20 proc.) atskiro žemės ūkio veiklos subjekto vidutinių metinių praėjusių trejų metų laikotarpio pajamų arba praėjusių penkerių metų laikotarpio vidutinių trejų metų pajamų, neįskaitant per tuos penkerius metus gautų didžiausių ir mažiausių pajamų sumų.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Siūloma išbraukti Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 2 punkto c papunktyje nuorodą į naikinamą reglamentą (ES) Nr.1305/2013, suvienodinti paramos teikimo sąlygas pagal reglamente (ES) 2020/2220 ir reglamente (ES) 2021/2115 nustatytas nuostatas ir Įstatymo priedo 4 punkte įrašyti (ES) Nr. 2021/2115 reglamentą. Šiuo keitimu bus užtikrinami teisėkūros aiškumo ir sistemiškumo principai bei sudaromos prielaidos žemės ūkio veiklos subjektams gauti paramą palankesnėmis sąlygomis.

Reglamento (ES) 2021/2115 154 straipsnio 1 dalyje nurodoma, kad laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/2220, jis toliau taikomas kaimo plėtros programoms pagal Reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 įgyvendinti iki 2025 m. gruodžio 31 d., todėl tikslinga palikti Įstatymo priede reglamentą (ES) Nr. 1305/2013 ir papildyti nauju (ES) Nr. 2021/2115 reglamentu.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimtas įstatymo projektas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Palankesnės nuostolių kompensavimo sąlygos leis užtikrinti žemės ūkio veiklos stabilumą ir efektyvesnį žemės ūkio veiklos rizikos valdymą.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus įstatymo projektą, kitų įstatymų pakeitimų rengti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Naujos sąvokos ir terminai neapibrėžiami.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projekto nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos bei Europos Sąjungos teisės aktų nuostatomis.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Naujų teisės aktų priimti nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Priėmus įstatymo projektą, jo nuostatomis įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

Rizikos valdymas žemės ūkyje, kaip nurodyta Reglamento 76 straipsnyje, galės būti remiamas palankesnėmis sąlygomis Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programos lėšomis.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai įstatymo projekto žodžiai „rizikos valdymo fondas“, „žemės ūkis“, „nuostolių kompensavimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.